

Шкільна освіта в Баварії та в Україні: у чому схожість та відмінність?

Загальна інформація про систему шкільної освіти в Україні та в Баварії

В Україні діти та молодь навчаються разом до 9-го класу включно. Після дев'яти років навчання у школі, учні здобувають базову загальну середню освіту.

Після цього учні вирішують

- чи продовжувати здобувати загальну середню освіту у школі ще 2 роки, чи
- отримати середню професійну освіту.

Якщо учні в Україні вирішують продовжити навчання у школі ще на 2 роки, то вони отримують повну загальну середню освіту. Вкінці навчання учні складають державну підсумкову атестацію та «зовнішнє незалежне оцінювання» або «національний мультипредметний тест», який проводиться по всій країні Міністерством освіти та науки України. Успішне складання цих іспитів дає учню/учениці право здобути вищу освіту в державних університетах України або, як варіант, професійно-технічну освіту, так звану, освіту третього ступеня. Це передбачає отримання поглибленої спеціалізованої підготовки у будь-якій професійній галузі.

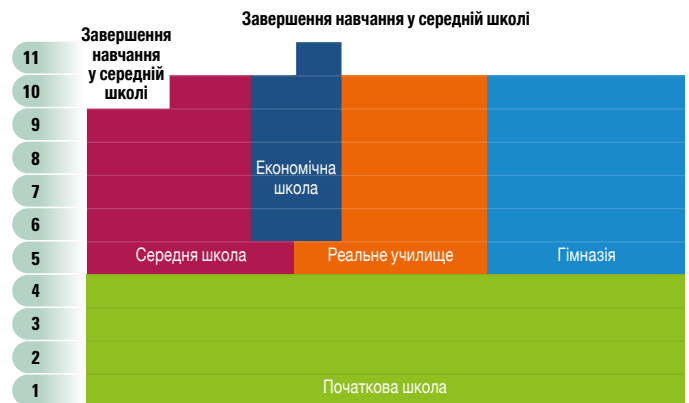

У Баварії ж загальне шкільне навчання всіх учнів закінчується після 4-го класу початкової школи. Залежно від здібностей, схильностей та інтересів учениць/учнів, їхнє навчання далі продовжується з 5-го класу у баварській середній школі, реальній школі чи гімназії. Після щонайменше дев'яти років навчання у школі учень може отримати свідоцтво про завершення навчання у кожному з перерахованих типів шкіл, що відкриває двері до отримання професійної освіти. Проте, різні типи шкіл відрізняються за своєю спрямованістю та вимогами, які вони висувають до учнів.

Успішне закінчення баварської середньої школи, наприклад, відкриває можливості до здобуття різних ремісничих професій. Після закінчення 10 класу у реальній школі можна отримати так зване «свідоцтво про здобуття середньої школи», що еквівалентне «повній загальній середній освіті» в Україні. Навчання у школі типу «Wirtschaftsschule» надає аналогічний освітні можливості, що й навчання в реальній школі з 6 класу і далі, а також дозволяє отримати «свідоцтво про здобуття середньої школи» (Mittlere

Schulabschluss), однак ці два типи шкіл більше різняться своїм спрямуванням (реальні школи дають розширену середню освіту, наприклад, з поглибленим вивченням математики або іноземних мов, в той час, як бізнес-школи («Wirtschaftsschule») дають практичну базову комерційну освіту). Успішне завершення навчання однієї з цих шкіл, дає можливість почати трудову діяльність або продовжити навчання в підвищеному спеціальному училищі, яке готує учнів до можливого навчання в вищому навчальному закладі або університеті, або відкриває доступ до здобуття подальшої освіти. Під час навчання в гімназії учні готуються до складання іспиту «Абітур» (свідоцтво про здобуття повної загальної середньої освіти, що дає право на вступ до вищого навчального закладу). Абітур — це найвищий ступінь кваліфікації випускника школи в Баварії, яка практично одразу дає право на навчання в університеті прикладних наук (eng.: College/University of Applied Sciences) (Fachhochschule) або в університеті.

Система шкільної освіти Баварії дуже гнучка. Тим, хто хотів би продовжити вчитися і таким чином переорієнтуватися, також буде надано можливість зробити це в рамках наведених тут варіантів. Тобто, по суті, немає жодних обмежень щодо шкільного навчання. Наприклад, шкільне навчання, яке спершу привело до переведення у 5 клас середньої школи, може бути завершене отриманням «Абітури».

Можливості для формування професійного майбутнього

У Баварії є багато можливостей, щоб підготуватися до професійної діяльності та відповідним чином застосувати свої індивідуальні інтереси та здібності у професії.

Початок професійної освіти у Баварії є можливим після 9 років навчання та зазвичай триває два-три роки. Професійна освіта розділена на дві частини (дуальна система): з одного боку, набувається перший практичний досвід у відповідній професійній галузі шляхом ознайомлення та формування життєдіяльності підприємства. А з іншого боку, забезпечується можливість продовжувати навчання шляхом регулярного відвідування професійно-технічного училища. На відміну від України, така професійна освіта також передбачає поглиблене вивчення загальноосвітніх дисциплін, які викладаються у професійно-технічних училищах. Види професійно-технічних училищ структуровані за спеціалізаціями та адаптовані до потреб професійних груп. Навчання у такому закладі освіти завершується

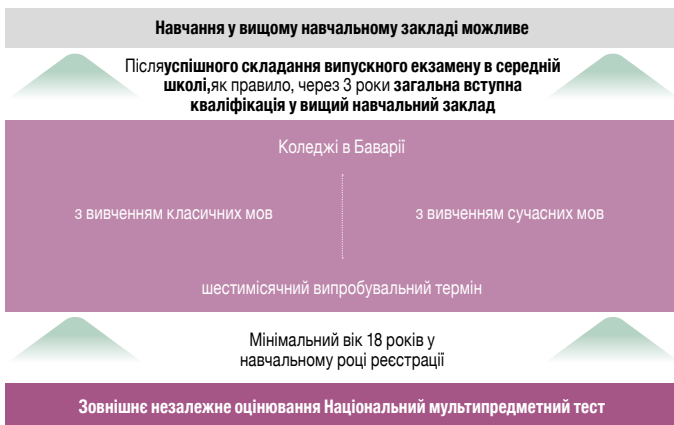
складанням випускних іспитів. Це, своєю чергою, відкриває додаткові можливості для отримання професійної кваліфікації. Також можна продовжити навчання шляхом, що передбачає отримання відповідної професійної кваліфікації протягом двох наступних років у професійному училищі (Berufsoberschule).

В рамках продовження професійної кваліфікації в Баварії, учні отримують право вступати до вищих навчальних закладів. Наприклад, після отримання вищої професійної кваліфікації в профучилищі (Fachschule) (наприклад, складання іспиту на звання майстра з ремісничих робіт), можна отримати професійну кваліфікацію (можливо, за спеціальним напрямком), склавши додатковий іспит.

Різні типи вищих навчальних закладів

Якщо ви хочете навчатися у вищому навчальному закладі, то на вибір є два типи ВНЗ: університети прикладних наук (Fachhochschule) та «університети». Деякі навчальні програми можна вивчати лише в університетах прикладних наук (Fachhochschule), інші – лише в університетах; і навпаки, деякі професії можна освоїти лише у професійно-технічних училищах. Залежно від типу здобутої вищої освіти (повної чи загальної абітури), надається право навчатися у всіх вищих навчальних закладах або виключно в університетах прикладних наук (Fachhochschulen).

Можливості здобуття кваліфікації українцями для отримання вищої освіти в Баварії

Українське свідоцтво про закінчення школи після 11 класу з позначкою «повна загальна середня освіта» поки не дає прямого права на навчання у Баварії. Однак, це дає прямий доступ громадянам України до навчання у вищих навчальних закладах Баварії. Для цього вони повинні успішно закінчити річний курс навчання в коледжі довшівської підготовки для вступу до університетів (у Мюнхені) або університетів прикладних наук (у Кобурзі), що відповідає їхній майбутній програмі навчання. Рівень володіння німецькою мовою має бути підтверджений на рівні B1+ або B2 (CEFR), також необхідно буде скласти вступний іспит. Успішне закінчення коледжу довшівської підготовки та складання кваліфікаційного іспиту дає право вступати на навчання за спеціальністю у вищій навчальній закладі Баварії.

Для порівняння, у Баварії навіть «свідоцтво про здобуття середньої освіти» (Mittlerer Schulabschluss), що відповідає українському «свідоцтву про здобуття повної загальної середньої освіти», не дає прямого права на навчання у ВНЗ: після отримання «Mittlerer Schulabschluss» (див. вище), професійну кваліфікацію, що дає право вступати у ВНЗ (Fachhochschulreife), можна отримати після закінчення навчання у професійному училищі. Це дає можливість навчатися (можливо, за спеціальним напрямком) в університеті прикладних наук. У разі продовження відповідної кваліфікації, абітурієнт може здобути право («атестат про загальну кваліфікацію», «абітур») на навчання в університеті. Після успішного закінчення Баварської гімназії учні також отримують атестат про загальну кваліфікацію, що дає право на вступ до вищого навчального закладу.

Для отримання додаткової інформації див:

- » www.km.bayern.de/ministerium/schule-und-ausbildung/schularten.html
- » www.studienkolleg-coburg.de
- » www.studienkolleg-muenchen.de

